

För kännedom:
 Socialnämnd eller motsvarande
 Socialchef

Kommunstyrelsen

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
Registraturet	
Ink.	2012-06-18
Dnr:	325-983/2012
Till:	R VII

Förslag till länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo

Rekommendation

Styrelsen beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2012

att rekommendera länets kommuner att underteckna avtalet om ett länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld

Bakgrund

Initiativtagare till resurscentret är Operation Kvinnofrid under ledning av Länsstyrelsen som under de senaste åren haft stort fokus på frågan.

Anledningen till detta är att det finns brister hos olika myndigheter avseende hur flickor, pojkar, kvinnor och män som är utsatta för denna typ av problematik får stöd. Det visar både Länsstyrelsens kartläggning och tillsyn av socialtjänstens arbete med kvinnofridsfrågor 2008 och den kartläggning som Stockholms stad genomförde under 2009. Enligt Stockholms stads kartläggning framgår det att det finns tusentals flickor och pojkar i Stockholms län som lever i en hederskontext där de utsätts för förtryck och våld på olika sätt och i olika omfattning.

Operation Kvinnofrid leds av Länsstyrelsen och i styrgrupp och arbetsgrupp finns Botkyrka och Stockholm samt KSL representerade.

Resurscentret mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo

Ett förslag finns nu till ett länsgemensamt Resurscenter mot hedersrelaterat våld och förtryck, centrets namn är Origo. Stockholms stad har påtagit sig ansvaret för verksamheten som drivs gemensamt av länets kommuner, Polismyndigheten i Stockholms län samt Stockholms läns landsting.

Målet med resurscentret är att länets kommuner, landstinget och polismyndigheten skall samverka kring stöd och rådgivning för den enskilde och kring kunskaps- och kompetensutveckling för professionen. Samverkan med frivilligorganisationer skall också ske.

Motivet till att införa ett länsgemensamt hus handlar om att individer som är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld ofta har behov som kräver samarbete mellan olika

2012-06-05

Dnr: KSL/12/0055

myndigheter. Dock har varje myndighet även i fortsättningen att ansvara utifrån sitt mandat och uppdrag. Den huvudsakliga målgruppen för resurscentret är flickor/unga kvinnor och pojkar/unga män mellan 13–26 år som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld.

Innehåll

Resurscentret kommer att bestå av ett fysiskt och ett virtuellt hus med uppgift att:

- erbjuda stöd och rådgivning till ungdomar som är utsatta
- erbjuda konsultativt stöd och vägledning till yrkesverksamma
- underlätta och stödja samverkan mellan länets kommuner, Stockholms läns landsting och Polismyndigheten i Stockholms län
- sprida kunskap om frågan samt utveckla arbetssätt och metoder

Finansiering

Den totala budgeten för resurscentret är sex miljoner kronor per år. I driftskostnaden ingår fem årsarbetskrafter (4 från kommunal verksamhet varav en verksamhetsledare, 0,5 från Stockholms läns landstings hälso- och sjukvård samt 0,5 från Polismyndigheten i Stockholms län). I budget ingår även förvaltning av det virtuella huset.

Den kostnadsfördelning som tagits fram är följande: Stockholms läns landsting 25 %, Polismyndigheten i Stockholms län 25 % och länets kommuner 50 % tillsammans. Kostnadsfördelningen utgår från invånarantal.

Tidsplan

Planen är att verksamheten skall vara i full gång från januari 2013. Under hösten 2012 pågår uppbyggnadsarbetet. Verksamhetsledare finns anställd sedan april.

Dialog och förankring

För att få in synpunkter och efterhöra kommunernas intresse skickade KSL ut en tjänstemannaremiss i juni 2011. Av de svar som inkom var de flesta positiva till idén om ett gemensamt center. De flesta kommuner ställde sig också positiva till fördelningsprincipen i remissvaren.

Fr.o.m. den 1 april 2012 har ansvaret tagits över av Stockholms stad. En grupp av representanter för kommunerna har i slutskedet av arbetet varit involverade i att granska texterna. Förankringsarbetet har också innefattat bl.a. ett möte med socialcheferna i april där landshövdingen deltog samt en del i träffen med länets kommunstyrelseordföranden den 22 maj, där Stockholms socialborgarråd föredrog frågan.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överlåter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning. Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag från kommunstyrelse eller behörig nämnd.

Svarsperiod

KSL önskar få kommunernas ställningstaganden senast 2012-10-01 med e-post till registrator@ksl.se

alternativt till adressen Kommunförbundet Stockholms Län, Box 38145, 100 64
STOCKHOLM.

Underskrift av originalavtal

KSLs kansli kommer att ombesörja hantering av originalavtal **efter det att protokollsutdrag inkommit** från respektive kommun. För att underlätta den administrativa hanteringen kommer detta ske på följande sätt:

1. Stockholms stad, Polisen och Landstinget undertecknar först orginalavtalet.
2. Undertecknat orginalavtal scannas in av KSL och skickas per e-post till respektive kommun.
3. Kommunen skriver ut avtalet och undertecknar. Därefter scannas undertecknat avtal in och sänds åter till KSL.
4. När samtliga parter har undertecknat avtalet kommer varje part att få en kopia på orginalavtalet till sig.

Frågor och information

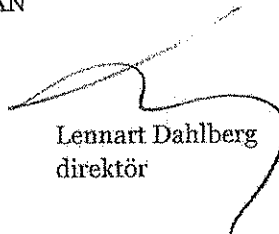
Frågor med anledning av detta besvaras av:

Christina Stattin, telefon 08-615 94 19, e-post christina.stattin@ksl.se

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Erik Langby
ordförande

Lennart Dahlberg
direktör

Bilagor:

1. Avtal inklusive kostnadsfördelning Resurscentrum
2. Tjänsteskrivelse Operation Kvinnofrid

Förslag till Avtal mellan de kommuner i Stockholms län som anslutit sig Avtalet, Stockholms län landsting och Polismyndigheten i Stockholms län rörande inrättande och drift av ett Resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld i Stockholms län.

Ingress

Genom detta Avtal regleras villkor och förutsättningar för samverkan mellan följande kommuner i Stockholms län, Stockholms läns landsting samt Polismyndigheten i Stockholms län rörande inrättande och drift av ett Resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld i Stockholms län.

Enligt Avtalet kommer Stockholms stad att vara värd för Resurscentrets verksamhet. Verksamheten kommer att drivas inom ramen för Stockholms stad och dess organisation. Även om Stockholms stad är formellt ansvarig för verksamheten är alla Avtalsparter samverkansansvariga för verksamheten och har möjligheter till insyn i och påverkan av verksamheten i enlighet med detta Avtal. Att Stockholms stad är formellt ansvarig för verksamheten är främst resultatet av att den gemensamma verksamheten behöver en formell plattform för att kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt. Resurscentrets verksamhet är inte individrelaterad annat än genom information och rådgivning och ska aldrig ersätta ordinarie myndigheters lagstadgade myndighetsansvar. Samverkan sker i alla situationer inom ramen för vad respektive myndighets (Parts) ansvarsområde medger.

§ 1 Avtalsparter och kontaktpersoner

Stockholms stad genom socialnämnden, xxxxxxxxxxxx kommuner, Stockholms läns landsting samt Polismyndigheten i Stockholms län.

Adresser och kontaktpersoner till respektive Avtalspart, se bilaga 1

§ 2 Uppdraget för Stockholms stad

Stockholms stad ska svara för inrättande och drift av ett Resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld i samverkan med övriga Avtalsparter i detta Avtal.

Parterna är överens om att verksamheten skall utformas och bedrivas i enlighet med den reglering som framgår av detta Avtal inklusive bilagor. Avsikten är att avtalet ska tolkas i enlighet med intentionerna i till avtalet hörande tjänsteskrivelse vilken biläggs utan att vara en formell del av avtalet.

Resurscentret kommer att bestå av en fysisk såväl som en virtuell del som ska erbjuda vägledning till ungdomar som blir utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld. Det är också ett center dit yrkesverksamma från olika myndigheter och frivilliga aktörer som arbetar med målgruppen ska kunna vända sig vid behov av konsultativt stöd och vägledning. Samtliga verksamheter ska bedrivas inom ramen för gällande författningsbestämmelser.

Stockholms stad är på grund av sin del i verksamheten den huvudsakliga arbetsgivaren, till den personal som är knuten till Resurscentret. Efter överenskommelse med Avtalspart kan anställda hos annan Avtalspart vid behov och mot särskilt överenskommen ersättning inom ramen för Resurscentrets budget komma att knytas till Resurscentret.

§ 3 Resurscentrets syfte

Samverkan är en förutsättning för att uppnå verksamhetens mål. Med Resurscentret som plattform skapas en unik möjlighet att ta tillvara den samlade kompetensen i länet. Dessutom skapas möjligheter att utveckla och sprida kunskap så att arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld effektiviseras och utvecklas. Resurscentret ges också möjligheter att i samverkan över yrkes- och kommungränserna arbeta fram gemensamma metoder och förhållningssätt. Även gemensamma utvecklingsområden kan enklare identifieras genom ett utvecklat samarbete. Syftet med verksamheten sammanfattas i de nedan angivna punktsatserna;

- erbjuda stöd och rådgivning till ungdomar som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld,
- erbjuda konsultativt stöd och vägledning till yrkesverksamma inom myndigheter och frivilliga organisationer,
- underlätta och stödja samverkan mellan till Avtalet anslutna kommuner, Stockholms läns landsting och Polismyndigheten i Stockholms län,
- sprida kunskap om hedersrelaterat förtryck och våld samt utveckla arbetssätt och metoder.

Insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen ska inte meddelas.

§ 4 Resurscentrets målgrupper

Resurscentrets huvudsakliga målgrupp är:

- Flickor/unga kvinnor och pojkar/unga män mellan 13–26 år som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld.
- Yrkesverksamma inom polisen, socialtjänsten, skol- och fritidsverksamheten, hälso- och sjukvården samt frivilliga aktörer som möter och arbetar med utsatta som lever i en hederskontext.

§ 5 Resurscentrets mål

Resurscentrets huvudsakliga mål är att:

- Målgruppen har kunskap om sina rättigheter.
- Målgruppen lever ett liv utan förtryck och våld.
- Yrkesverksamma har hög kompetens inom området.
- Samverkan mellan myndigheter och frivilliga aktörer fungerar för att ge stöd till målgruppen.

Resurscentret ska inte ersätta ordinarie myndigheters lagstadgade myndighetsansvar.

Resurscentret ska dock tillsammans med Avtalsparterna verka för att ta fram och vidareutveckla en modell för samarbete, även i individärenden, mellan ordinarie myndigheter inom ramen för de frågor som omfattas av eller förknippas med hedersrelaterat förtryck och våld.

§ 6 Ansluten Parts åtaganden

Anslutna Parter ska verka för att sprida information om Resurscentrets verksamhet. Anslutna Parter skall vidare verka för att utveckla samarbetet mellan myndigheter, mellan myndigheter och frivilligorganisationerna samt mellan myndigheterna, frivilligorganisationerna och Resurscentret i frågor som rör eller förknippas med hedersrelaterat förtryck och våld.

§ 7 Ansluten Parts ekonomiska åtaganden

Den totala budgeten för Resurscentrets verksamhet uppgår första verksamhetsåret till 6 mkr/år (6 000 000 kr) och ska fördelas mellan Parterna enligt följande.

- De kommuner som är anslutna till Avtalet ska tillsammans svara för 50 % av verksamhetens kostnader (för fördelning mellan kommunerna se bilaga 2).
- Stockholms läns landsting ska svara för 25 % av verksamhetens kostnader.
- Polismyndigheten i Stockholms län ska svara för 25 % av verksamhetens kostnader.

Den ersättning Parterna är skyldiga att erlägga är fast under det första verksamhetsåret därefter ska justering av ersättningarna ske i enlighet med SCB:s definitiva

arbetskostnadsindex för tjänstemän (SNI 2007 näringsgren Q) men basmånad oktober 2012 och jämförelsemånad oktober 2013.

Resurscentrets verksamhet ska bedrivas inom angiven budgetram och Avtalsparterna har vid varje tidpunkt andel i Resurscentrets tillgångar och skulder i förhållande till ovan angiven fördelning. Parterna svarar dock aldrig solidariskt för varandras åtaganden.

Alla åtgärder som medför en risk för budgetöverskridande är att betrakta som principiella i enlighet med 9 § och ska beslutas av styrgruppen.

Ovan angivna fördelningsgrund skall också tillämpas för täckande av brist i Resurscentrets verksamhet samt vid skifte av Resurscentrets behållna tillgångar som föranleds av ett eventuellt upphörande av Avtalet om det mot förmodan skulle uppstå ett underskott i Resurscentrets verksamhet.

Utvärdering av Parternas ekonomiska åtagandena ska ske årligen.

§ 8 Erläggande av kostnadsbidrag

Respektive Parts kostnadsbidrag skall, som huvudregel, erläggas enligt den fastställda budgeten med en fjärdedel per kvartal i förskott. Inbetalningen skall vara Resurscentret tillhanda på av Resurscentret (alternativt Stockholms stad) anvisat konto senast den första vardagen i respektive januari, april, juli och oktober månader.

Stockholms stad kan med varje övrig Part komma överens om att erläggande av denna Parts kostnadsbidrag skall ske i efterskott.

Betalning erläggs enligt de rutiner Stockholms stad tillämpar.

§ 9 Insyn och inflytande

Verksamheten ska präglas av att den är ett samarbete mellan likvärdiga Parter i syfte att samla och stärka kompetensen kring frågor om hedersrelaterat förtryck och våld. Verksamheten ska utformas och drivas i enlighet med Parternas gemensamma önskemål varför det finns ett behov hos samtliga Parter av insyn i och inflytande över verksamheten.

Styrgrupp

Verksamheten ska ytterst ledas av en styrgrupp bestående av

- Sex (6) representanter från anslutna kommuner som utses med 2 representanter vardera genom de delregionala områdena Södertörn, Nordost och Nordväst.

- En (1) representant från Stockholms stad.
- En (1) representant från Stockholms läns landsting.
- En (1) representant från Polismyndigheten i Stockholms län.
- En (1) representant från Kommunförbundet Stockholms Län.

Ordförande i styrgruppen skall vara representanten från Stockholms stad.

Styrgruppens skall svara för sådana principiella ställningstaganden som föranleds av Resurscentrets verksamhet.

Styrgruppen och verksamhetschefen för Resurscentret skall ha en löpande dialog om frågor som rör verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet.

Styrgruppen ska ha minst fyra (4) möten per år och ordföranden ska svara för sammankallande av styrgruppen.

Styrgruppens möten ska protokollföras och protokollet skall sändas till respektive Avtalsparts kontaktperson.

Styrgruppen ska vara eniga i sina rekommendationer om/till verksamheten.

Referensforum

För att skapa möjligheter till inflytande och insyn för samtliga Avtalsparter skall ett referensforum inrättas. Referensforum ska sammankallas minst en (1) gång per år.

Referensforum ska bestå av:

- En (1) representant från respektive till Avtalet ansluten kommun
- En (1) verksamhetsrepresentant från huvudmannen
- En (1) representant från Kommunförbundet Stockholms län
- En (1) eller fler representanter från Stockholms läns landsting
- En (1) eller fler representanter från Polismyndigheten Stockholms län
- En (1) eller fler representanter från Länsstyrelsen i Stockholms län

Representanten från Stockholms stad har ordförandeskapet och är sammankallande till mötena.

Rätt till insyn

Samtliga Avtalsparter har rätt till fullständig insyn i Resurscentrets verksamhet såvida inte hinder möter på grund av lagstadgad sekretess.

Det ankommer även på Resurscentret att regelbundet informera om verksamheten till de Parter som är anslutna till detta Avtal. Informationen ska ske genom den kontaktperson som är utsedd av respektive Avtalspart och som anges i Avtalet.

Det ankommer på respektive Avtalspart att tillse att samtliga kontaktuppgifter är aktuella och att snarast anmäla eventuella förändringar till Resurscentret.

§ 10 Information från Parterna

Det ankommer på Parterna att till övriga Parter och till Resurscentret lämna information om händelser/åtgärder i den verksamhet som omfattas av detta Avtal om dessa händelser kan antas ha väsentlig betydelse för den verksamhet som omfattas av detta Avtal. Informationen enligt denna paragraf ska delges Resurscentret som ombesörjer att informationen delges övriga Avtalsparters kontaktpersoner.

§ 11 Sekretess m.m.

Samverkan enligt Avtalet innebär ingen förändring i den sekretess som enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) råder mellan samverkande myndigheter. Varje tjänsteman företräder sin myndighet och är bunden av den sekretess som gäller för respektive myndighet.

För att säkerställa att verksamheten inom Resurscentret följer gällande regler om offentlighet- och sekretess och personuppgiftslagen ska skriftliga rutiner tas fram. Rutinerna ska även innefatta gällande regler om anmälningskyldighet enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen och 6 § lag om vård av missbrukare i vissa fall samt reglerna om lex Sarah enligt socialtjänstlagen och lag (1993:387) om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

§ 12 Initiativrätt

Parterna har rätt att skriftligen underställa styrgruppen frågor för behandling. Frågor underställs styrgruppen genom respektive Parts kontaktperson. Den Part som har underställt styrgruppen en fråga för behandling har rätt att delta i styrgruppens behandling av frågan även om Parten inte har någon ordinarie representant i styrgruppen.

§ 13 Omförhandling

Om förutsättningarna för verksamheten enligt detta Avtal väsentligt ändras, t.ex. genom att individinriktad hälso- och sjukvård skulle bli aktuell, har respektive Part rätt att påkalla omförhandling av Avtalet. Om omförhandling påkallas enligt denna paragraf är den övriga Parter skyldiga att förhandla.

§ 14 Förtida utträde m.m.

Part har rätt att omedelbart begära utträde ur Avtalet om annan Part väsentligen åsidosätter sina Avtalsenliga förpliktelser enligt detta Avtal och dessutom inte vidtar rättelse inom fjorton (14) dagar efter mottagande av skriftlig anmodan från annan Part.

I det fall någon av Parterna i väsentligt avseende inte skulle fullgöra sina åtaganden enligt Avtalet, äger övriga Parter rätt till skäligen ersättning för de kostnader dessa åsamkats till följd av det bristande fullgörandet.

Oavsett vilken Part som utträder ur Avtalet har Stockholms stad rätt att alltid erhålla ersättning för av Resurscentret utfört arbete och styrkt kostnad.

Om Part begär utträde skall övriga Parter snarast uppta förhandlingar för att besluta om Avtalets fortbestånd och göra i Avtalet nödvändiga korrigeringar med anledning av Parts utträde.

Om Parterna inte kommer överens om förutsättningarna för Avtalets fortbestånd vid någon Parts utträde skall Avtalet upphöra. Vid Avtalets upphörande enligt denna paragraf skall vardera Part tillse att dess skyldigheter intill upphörandedagen uppfylls. Efter denna tidpunkt kvarligger inga rättigheter eller skyldigheter mellan Parterna med undantag av vad som annars anges i Avtalet.

Om Avtalet upphör i förtid är det Stockholms stads skyldighet att senast 6 månader efter Avtalets upphörande avlämna en slutredovisning av verksamheten till övriga Parter.

§ 15 Meddelanden

Om Part ska vidta formell åtgärd enligt Avtalet som föranleder kommunikation med övriga Parter ska meddelanden avseende Avtalet anses ha kommit annan Part tillhanda senast tre (3) vardagar efter att Part i rekommenderat brev sänt meddelande till annan Parts kontaktperson i enlighet med angiven adress i bilaga 1 till detta Avtal. Meddelanden ska anses ha kommit annan Part tillhanda samma dag som meddelandet skickats om det skickats till

annan Parts kontaktperson med e-post till e-postadress angiven i bilaga 1 till detta Avtal eller lämnats till annan Parts kontaktperson med bud på adress angiven i bilaga 1 till detta Avtal.

§ 16 Ändringar och tillägg

Ändringar i och tillägg till detta Avtal skall för att kunna åberopas mellan Parterna vara skriftliga, kontrasignerade och beslutade av behöriga företrädare för Parterna. Om det förekommer motstridiga uppgifter i Avtalen äger senare tillkomna överenskommelser företräde framför tidigare.

§ 17 Tvister

Tvist angående tillkomst, tolkning, tillämpning eller giltighet av detta Avtal skall i första hand lösas genom medling mellan Parterna. Om någon lösning därigenom inte uppnås, skall i andra hand tvisten slutligt avgöras genom allmän domstol där Stockholms tingsrätt skall utgöra första instans.

§ 18 Avtalets giltighet

Detta Avtal gäller fr.o.m. den 1 januari 2013 t.o.m. den 31 december 2015.

Parterna ska senast 1 år innan Avtalet upphör genomföra en utvärdering av verksamheten och med utvärderingen som utgångspunkt inleda förhandlingar om hur verksamheten antingen ska fortgå efter Avtalstidens utgång eller avvecklas.

Detta Avtal har upprättats i ~~xxxx~~ (xx) likalydande exemplar varav Parterna erhållit var sitt exemplar.

Bilagor

Bilaga 1 Adresser och kontaktpersoner till respektive Avtalspart.

Bilaga 2 Kostnadsfördelning mellan anslutna kommuner.

I avtalet icke ingående bilagor

Bilaga A Tjänsteskrivelse

Underskrifter

Beslutsunderlag

Kostnadsfördelning för resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck				
Kostnad fysiskt hus 5 milj (personal och övriga driftkostnader per år)				
Kostnad förvaltning virtuellt hus 1 milj kr (licenskostnad, uppgradering, personal)				
Parter	Invanare 31-dec 2011	Andel procent	Kostnad	6 000 000
Polisen		25,00	1 500 000	
Landstinget		25,00	1 500 000	
Botkyrka	84 677	2,02	121 460	
Danderyd	31 799	0,76	45 612	
Ekerö	25 767	0,62	36 960	
Haninge	78 326	1,87	112 350	
Huddinge	99 049	2,37	142 075	
Järfälla	67 320	1,61	96 564	
Lidingö	44 081	1,05	63 230	
Nacka	91 616	2,19	131 414	
Norrtälje	56 245	1,34	80 678	
Nykvarn	9 331	0,22	13 384	
Nynäshamn	26 248	0,63	37 650	
Salem	15 694	0,38	22 511	
Sigtuna	41 329	0,99	59 282	
Sollentuna	65 891	1,58	94 514	
Solna	69 946	1,67	100 330	
Stockholm	864 324	20,66	1 239 783	
Sundbyberg	39 539	0,95	56 715	
Södertälje	87 685	2,10	125 775	
Tyresö	43 328	1,04	62 149	
Täby	64 558	1,54	92 602	
Upplands Väsby	40 194	0,96	57 654	
Upplands bro	23 984	0,57	34 403	
Vallentuna	30 715	0,73	44 057	
Vaxholm	11 141	0,27	15 981	
Värmdö	38 894	0,93	55 789	
Österåker	39 792	0,95	57 077	
Summa	2 091 473	100	6 000 000	

Tjänsteskrivelse 2012-04-03

Dnr 801-11554-2012

Resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld

Innehållsförteckning

Inledning	3
Bakgrund	3
Samverkansparter	4
Syfte	4
Målgrupp	4
Mål	5
Styrning av centret	5
<i>Styrgrupp</i>	5
<i>Referensforum</i>	5
<i>Kontakter med Operation Kvinnofrid</i>	5
Operativ samverkan	5
<i>Kontaktpersoner</i>	5
<i>Frivilligorganisationer</i>	6
Bemanning	7
Polismyndigheten i Stockholms Län	7
Stockholms läns landsting	7
Aktiviteter/utbud	8
<i>Råd och stöd till unga</i>	8
<i>Föreläsningar till skolungdomar</i>	8
<i>Nätverk av sakkunniga</i>	8
<i>Konsultativt stöd till yrkesverksamma och frivilliga aktörer</i>	8
<i>Virtuellt center för unga och yrkesverksamma/ frivilliga aktörer</i>	9
<i>Slussfunktion</i>	9
<i>Seminarier och utbildningsdagar för yrkesverksamma och frivilliga aktörer</i>	9
<i>Vidareutveckling av metoder</i>	9
Partnerskap och avtal	10
Förslag till budget och finansiering	10
Uppföljning och utvärdering	10
Framtida utvecklingsområden	10
<i>Målgrupper som på sikt bör uppmärksammas</i>	10
<i>Skyddade boenden</i>	11
<i>Bilaga 1</i>	12

Inledning

Operation Kvinnofrid har under åren 2009–2012 fokuserat på att stärka myndigheternas arbete mot hedersrelaterat förtryck och våld. I ”Aktionsplan mot våld i nära relationer med fokus på hedersvåldet” är tillkomsten av ett länsövergripande resurscentrum en central del.

I denna promemoria beskrivs den samverkan och de tjänster som planeras finnas vid resurscentrets igångsättande.

Promemorian har tagits fram av Operation Kvinnofrids projektledning i nära samarbete med berörda myndigheter. Stockholms stad har tagit på sig att bli formellt ansvarig för det framtida resurscentret.

Bakgrund

I arbetet mot våld i nära relationer har Operation Kvinnofrids styrgrupp de senaste åren haft stort fokus på hedersrelaterat förtryck och våld. Anledningen till detta är att det finns stora brister hos olika myndigheter avseende hur flickor, pojkar, kvinnor och män som är utsatta för denna typ av problematik får stöd. Det visar både Länsstyrelsens kartläggning och tillsyn av socialtjänstens arbete med kvinnofridsfrågor 2008 och den kartläggning som Stockholms stad gjorde under 2009.

Enligt Stockholms stads kartläggning framgår det att det finns tusentals flickor och pojkar i Stockholms län som lever i en hederskontext där de utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld på olika sätt och i olika omfattning (se definition av begreppet hedersrelaterat förtryck och våld bilaga 1).

Operation Kvinnofrid är en samverkansplattform mellan kommunerna, polismyndigheten, Stockholms läns landsting samt Länsstyrelsen i Stockholms län.

Styrgruppen leds av landshövding Chris Heister som är ordförande. Ledamöter är länspolismästare Carin Götblad, Polismyndigheten i Stockholms län, biträdande finanslandstingsråd Charlotte Broberg, Stockholms läns landsting, socialborgarråd Anna König Jerlmyr, Stockholms stad samt representant för Kommunförbundet Stockholms Län, Alexandra Anstrell, ordförande i grund- och förskolenämnden i Haninge Kommun.

Det operativa arbetet leds av en arbetsgrupp bestående av tjänstemän som representerar de olika intressenterna.

Styrgruppen har beslutat att fokusera på frågan om myndighetsgemensamma insatser mot hedersrelaterat förtryck och våld. De vill arbeta för ökad kunskap, metodutveckling och förbättrad samverkan i syfte att stärka stödet till målgruppen, (se definition nedan). Operation Kvinnofrids styrgrupp gav därför i uppdrag till arbetsgruppen att ta fram en aktionsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck, där tillkomsten av ett resurscentrum är en central del. Länsstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram ett konkret förslag till ett fysiskt och ett virtuellt resurscentrum i samverkan med berörda myndigheter och organisationer.

Länsstyrelsen har på uppdrag av styrgruppen och arbetsgruppen bildat en projektgrupp för det operativa projektarbetet. Inför framtagandet av ett koncept för ett resurscentrum har projektgruppen intervjuat både chefer och tjänstemän från berörda myndigheter samt frivilliga organisationer. Många har vid dessa intervjuer uttryckt behov av kompetensutveckling, konsultation i enskilda ärenden samt ökad samverkan och samordning i dessa ärenden.

Förslaget om ett framtida resurscentrum har via Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) skickats på remiss till länets kommuner. Merparten av kommunerna har ställt sig positiva. Remissvaren visar att det finns ett antal områden som behöver förtydligas. För att tillgodose dessa önskemål har projektgruppen tagit fram denna skrivelse. Den slutgiltiga utformningen av resurscentret kommer att ske tillsammans med den framtida huvudmannen Stockholms stad och övriga parter.

Samverkansparter

I samverkan för ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld ingår följande *samarbetspartners*:

- Polismyndigheten i Stockholms län
- Kommuner i Stockholms län
- Stockholms läns landsting

Samverkande part är:

- Frivilligorganisationer

Individer som är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld har ofta problem som kräver samarbete mellan olika aktörer. Det finns ett behov av ett mer strukturerat samarbete mellan länets kommuner och myndigheter samt mellan myndigheter och frivilligorganisationer. Avsikten med ett myndighetsgemensamt, länsövergripande resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld i länet är att vidareutveckla samverkan mellan viktiga aktörer och därmed stärka stödet till de utsatta.

Det är viktigt att betona, att varje myndighet även i fortsättningen ansvarar utifrån sitt mandat och uppdrag:

Syfte

Resurscentret kommer att bestå av ett fysiskt såväl som ett virtuellt hus som ska erbjuda stöd och vägledning till ungdomar som blir utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld. Det ska vara ett centrum dit även yrkesverksamma från olika myndigheter och frivilliga organisationer som arbetar med målgruppen kan vända sig vid behov av konsultativt stöd och vägledning.

Det länsövergripande resurscentret ska

- erbjuda stöd och rådgivning till ungdomar som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck
- erbjuda konsultativt stöd och vägledning till yrkesverksamma inom myndigheter och frivilliga organisationer
- underlätta och stödja samverkan mellan länets kommuner, Stockholms läns landsting och Polismyndigheten i Stockholms län
- sprida kunskap om hedersrelaterat förtryck och våld samt utveckla arbetssätt och metoder

Målgrupp

- Resurscentrets huvudsakliga målgrupp är flickor/unga kvinnor och pojkar/unga män mellan 13–26 år som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld.

- Yrkesverksamma inom polisen, socialtjänsten, skol- och fritidsverksamheten, hälso- och sjukvården samt frivilliga aktörer som möter och arbetar med utsatta som lever i en hederskontext.

Mål

- Målgruppen har kunskap om sina rättigheter.
- Målgruppen lever ett liv utan förtryck och våld.
- Yrkesverksamma har hög kompetens inom området.
- Samverkan mellan myndigheter och frivilliga aktörer fungerar för att ge stöd till målgruppen.

Styrning av centret

Preliminärt förslag – den slutliga regleringen beslutas i samband med att det avtal som är under framtagande slutbehandlas.

Styrgrupp

- sex representanter från kommunerna som utses av Kommunförbundet Stockholms Län. Kommunplatserna kan rotera mellan kommunerna.
- en representant från Stockholms stad
- en representant från Kommunförbundet Stockholms län
- en representant från Polismyndigheten i Stockholms län
- en representant från Stockholms läns landsting

Stockholms stad har ordförandeskapet och är sammankallande till mötena. Styrgruppen föreslås träffas fyra gånger per år.

Referensforum

Referensforum ger en möjlighet för alla bidragande parter att träffas samtidigt genom:

- en representant från vardera av de 26 kommunerna
- en verksamhetsrepresentant från Stockholms stad
- en representant från Kommunförbundet Stockholms län
- en eller fler representanter från Stockholms läns landsting
- en eller fler representanter från Polismyndigheten Stockholms län
- en eller fler representanter från Länsstyrelsen i Stockholms län

Stockholms stad har ordförandeskapet och är sammankallande till mötena. Referensforum föreslås träffas en gång per år.

Kontakter med Operation Kvinnofrid

Stockholms stad kommer att ha kontinuerliga kontakter med Operation Kvinnofrids styrgrupp

Operativ samverkan

Kontaktpersoner

Varje part får möjlighet att utse en kontaktperson från sin organisation. Kontaktpersonens uppgift är att vara länken mellan resurscentret och sin kommun/stadsdel/myndighet. Kontaktpersonen har organisationens mandat att företräda densamma, är insatt inom problemområdet hedersrelaterat förtryck och våld och ska ha i uppgift att följa utvecklingen inom problemområdet.

Kontaktpersonen ska få tillgång till vidareutbildning genom resurscentret och ska, tillsammans med centret, ansvara för att sprida kunskaperna vidare. Kunniga kontaktpersoner är en av resurscentrets viktigaste vägar för att förmedla kunskaper om arbetssätt och få kontakt med de yrkesverksamma inom området i länet.

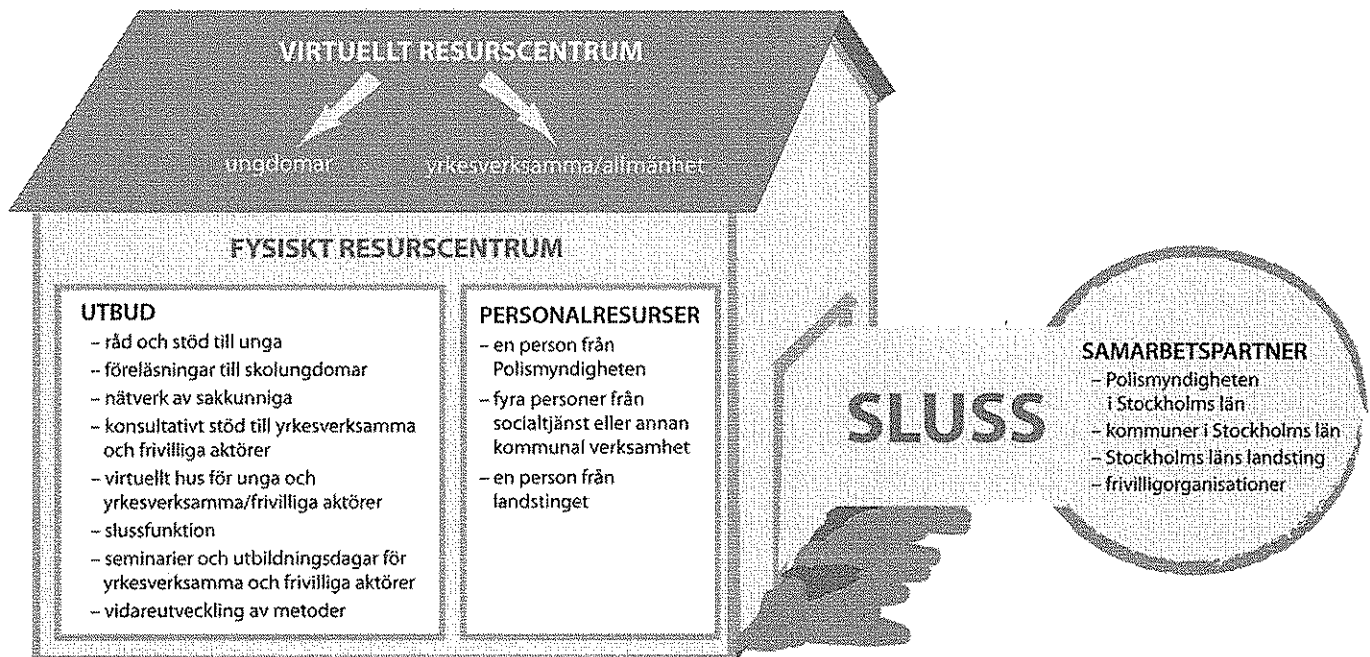
Kontaktpersonen förväntas ha ett stort nätverk och upparbetade kontakter med de resurser som finns inom den egna organisationen. Detta för att kunna stödja den egna organisationen att bli bättre men också för att hjälpa till att tillgängliggöra bra metoder och arbetssätt för kollegorna inom länet.

En viktig uppgift är också att förse resurscentrets "bank" för hela länet med uppdaterade kontaktuppgifter från sin organisation.

Frivilligorganisationer

Frivilligorganisationerna är ett ovärderligt komplement till de offentliga verksamheterna. Många frivilligorganisationer erbjuder redan idag insatser i form av stöd, rådgivningssamtal, skyddat boende (efter myndighetsbeslut från socialtjänsten) och stödpersoner/volontärer. Frivilligorganisationerna hjälper även till i kontakten med myndigheter. Ofta kan frivilligorganisationerna erbjuda flerspråkskompetens. Frivilligorganisationer ställer sig positiva till ett samarbete med resurscentret och kommer att erbjudas att ingå i resurscentrets nätverk för att utbyta erfarenheter och metoder.

PROJEKT RESURSCENTRUM MOT HEDERSRELATERAT FÖRTRYCK OCH VÅLD

Bemanning

Enligt planering ska centret inledningsvis bemannas med cirka fem personer:

- en person från Polismyndigheten
- flera personer från socialtjänst eller annan kommunal verksamhet
- en person från Stockholms läns landsting

Centret ska bemannas med personer som har olika yrkeskompetenser. Samtliga ska ha spetskompetens inom problemområdet och besitta erfarenhet av att arbeta med personer som är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld. De ska ha lång erfarenhet av att i sin yrkesutövning ha samarbetat med olika verksamheter och myndigheter. Det behövs även kompetens som webbredaktör eller liknande för underhåll av den virtuella delen av verksamheten.

Dessa personer ska arbeta i nära samarbete i samma lokal, så att yrkesverksamma och frivilliga aktörer som kontaktar centret på ett enkelt sätt får möjlighet till expertkonsultation. Vid behov av annan yrkeskompetens ska detta förmedlas via resurscentrets slussfunktion

Det fysiska centret kommer att ha behov av extra säkerhetsarrangemang. En säkerhetsplan kommer att utformas av huvudmannen under verksamhetens uppbyggnad

Polismyndigheten i Stockholms Län

En polis ska vara samordnare mellan Resurscentret och de åtta polismästardistriktens utredningsrotlar. Denne ska vara stationerad inom Polismyndigheten men delar av arbetstiden kommer att förläggas till Resurscentret. Denna polis ska ha spetskompetens inom problemområdet hedersrelaterat förtryck och våld. Uppdraget innebär att:

- erbjuda råd och stöd till unga som efterfrågar kompetensen anonymt eller identifierat
- erbjuda konsultativt stöd till medarbetare inom Polismyndigheten i Stockholms län men även till andra yrkesgrupper som efterfrågar kompetensen.
- bistå polisen med att få kontakt med andra poliser som är kunniga inom problemområdet samt med andra yrkesgrupper och frivilliga aktörer via resurscentrets slussfunktion.
- delta i nätverket av sakkunniga och övriga samarbetspartners
- verka för ökad samverkan och samsyn i hantering av ärenden kring hedersrelaterat förtryck och våld internt inom polismyndigheten.

Stockholms läns landsting

En resurs från Stockholms läns landsting som har spetskompetens inom hedersrelaterat förtryck och våld, exempelvis en kurator eller en barnmorska ska placeras i centret. Enligt planering ska denne ha sin anställning inom Stockholms läns landsting men förlägga sin arbetstid i Resurscentret. Denne ska inte utföra insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen. Denna person kommer att fylla en viktig funktion och ska vara länken mellan Resurscentret och Stockholms läns landsting. Uppdraget innebär att:

- erbjuda råd och stöd till unga som efterfrågar kompetensen anonymt eller identifierat
- erbjuda konsultativt stöd till medarbetare inom Stockholms läns landsting men även till andra yrkesgrupper som efterfrågar kompetensen.

- bistå yrkesverksamma inom landstinget med att få kontakt med andra inom landstinget som är kunniga på problemområdet samt andra yrkesgrupper och frivilliga aktörer via resurscentrets slussfunktion.
- delta i nätverket av sakkunniga och samarbetspartners
- verka för ökad samverkan och samsyn i hantering av ärenden kring hedersrelaterat förtryck och våld internt inom landstinget

Aktiviteter/utbud

Råd och stöd till unga

Unga som lever i en hederskontext ska erbjudas råd och stöd när de kontaktar Resurscentret. De kan ta kontakt via telefon, anonymt eller identifierat samt ska på sikt ha möjlighet att chatta med personalen via det Virtuella centret. De ska även kunna besöka det fysiska centret vid önskemål.

Centret kommer att erbjuda ca 1–5 stödsamtal till enskilda ungdomar. Vid behov av fortsatt stöd och andra insatser ska unga få hjälp genom slussfunktionen att få kontakter till andra organisationer och olika myndigheter. Långvariga samtalskontakter som innebär ”behandling” kommer inte att ingå i utbudet. Myndighetsutövning ska inte ske i centret.

Genom information i det virtuella och fysiska centret ska målgrupperna få tydlig information om att de anställda har anmälningsskyldighet enligt kap 14 1§ SoL gällande ungdomar under 18 år.

Föreläsningar till skolungdomar

Resurscentret ska i förebyggande syfte erbjuda föreläsningar om hedersrelaterat förtryck och våld till högstadie- och gymnasieklaser och informera om centret.

Nätverk av sakkunniga

Resurscentret ska underlätta och stödja samarbetet mellan länets kommuner, myndigheter emellan- och mellan myndigheter samt frivilligorganisationer. Samarbetets utformning utgör en grundläggande faktor för att målgruppen ska få stöd och hjälp på bästa möjliga sätt.

Resurscentret kommer att bilda ett nätverk med sakkunniga som ska ha särskild kompetens inom problemområdet och besitta lång erfarenhet av att arbeta med personer som lever i en hederskontext. Nätverket ska bestå av yrkesverksamma från Stockholms Läns landsting, Polismyndigheten och kommunerna, (socialtjänst, skola och fritid) samt frivilliga aktörer. Med ett resurscentrum som plattform skapas en unik möjlighet att ta tillvara den samlade kompetensen i länet, att utveckla och sprida kunskap så att arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld effektiviseras och utvecklas. Genom resurscentret ges möjligheter att i samverkan över yrkes- och kommungränserna arbeta fram gemensamma metoder och förhållningssätt. Gemensamma utvecklingsområden kan enklare identifieras.

Konsultativt stöd till yrkesverksamma och frivilliga aktörer

Det konsultativa stödet ska utgöra ett komplement till det lokala arbetet som bedrivs i olika stadsdelar och kommuner. Resurscentret ska inte ersätta ordinarie myndigheters lagstadgade myndighetsansvar.

Yrkesverksamma och frivilliga aktörer ska få stöd och konsultation i hur de ska hantera enskilda ärenden. Vid behov av annan yrkeskompetens ska detta förmedlas via slussfunktionen.

Virtuellt center för unga och yrkesverksamma/ frivilliga aktörer

Det som kallas det virtuella centret är tänkt som ett väl integrerat nav eller en utvidgad mötesplats som i princip alla som kommer i kontakt med centret blir berörda av. I den virtuella delen sker kommunikation under säkra former utan spår i egen dator eller telefon. Här finns kontaktuppgifter till kunniga personer inom problemområdet både interna och externa. Beroende på behörighet och säkerhet har besökaren tillgång till avgränsade delar av husets information. Det virtuella centret kommer därmed att vara ett arbetsverktyg för de anställda på centret.

Nätverket av sakkunniga kan kommunicera och samarbeta med varandra på ett smidigt sätt via det virtuella huset. Den virtuella samverkansplattformen ger stora möjligheter till att utvidga nätverket av sakkunniga på internet. Detta innebär att fler aktörer och samarbetspartners, andra redan etablerade nätverk kan involveras i det viktiga samarbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld i länet.

Användarna kommer att vara ungdomar, yrkesverksamma och frivilliga aktörer samt en informationssökande allmänhet. Nedan följer det viktigaste utbudet i korthet:

- ett virtuellt stöd och rådgivningscenter för unga
- en samverkansplattform för parterna och nätverket av sakkunniga
- kunskapsbank för unga, yrkesverksamma och frivilliga aktörer m.fl.

Det virtuella huset byggs upp gradvis med början från en mer traditionell hemsida när resurscentret startar i avvaktan på att den slutliga produkten levereras under 2013.

Slussfunktion

Centret ska ha god överblick över länet och bistå med information om vilka samarbetspartners som är kunniga och lämpliga för olika uppdrag. Slussfunktionen kommer att vara en hjälp för både unga och yrkesverksamma att få kontakt med rätt kompetens och rätt instans. Detta kommer att underlätta arbetssituationen för många och spara både tid och resurser för alla som är berörda. Slussfunktionen innebär att behov och resurser i länet kan sammanlänkas både genom personlig kontakt med resurscentret och virtuell kontakt över internet.

Seminarier och utbildningsdagar för yrkesverksamma och frivilliga aktörer

För att främja samverkan över yrkes- och kommungränserna och försäkra sig om att spetskompetensen sprids över länet ska resurscentret erbjuda utbildningsprogram till samarbetspartners

Vidareutveckling av metoder

Centret kommer genom sitt operativa arbete att få en god överblick om vilka behov av insatser, metoder, personalresurser m.m. som finns i länet, bevaka vad som pågår inom Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Länsstyrelserna samt forskningen inom området. Centret ska sprida information och synliggöra framtagen forskning kring hedersrelaterat förtryck och våld via:

- det virtuella centret
- seminarier/utbildningsdagar
- kontaktpersonerna från de olika parterna.

Partnerskap och avtal

Ett avtal ska upprättas mellan de finansierande parterna där parternas åtagande och ansvar regleras. Avtalet kommer att omfatta en finansieringsmodell, fördelning av kostnader mellan parterna, parternas insyn och inflytande över verksamheten, hur förändringar ska gå till, avtalsperiodens längd, avtalets giltighet och tvisteklausuler med mera. Ett förslag till avtal färdigställs under mars månad.

Förslag till budget och finansiering

Den totala budgeten för resurscentret är sex miljoner kronor per år. I driftskostnaden ingår fem årsarbetskrafter (4 från kommunal verksamhet varav en chef/arbetsledare, 0,5 från Stockholms läns landstings hälso- och sjukvård samt 0,5 från polismyndigheten i Stockholms län). I budget ingår även förvaltning av det virtuella huset.

Finansiering av verksamheten regleras i det länsövergripande avtal som kommer att slutas mellan de finansierande parterna (se särskilt framtaget avtal).

Kostnadsfördelningen som tagits fram och som fått ett positivt mottagande i KSL:s remiss till kommunerna är följande:

- Stockholms läns landsting – 25 procent av kostnaden
- Polismyndigheten i Stockholms län – 25 procent av kostnaden
- Länets kommuner – 50 procent av kostnaden, fördelat enligt antalet innevånare per kommun den 31 december föregående år

Uppföljning och utvärdering

Verksamheten kommer att följas upp kontinuerligt i förhållande till uppsatta mål. Det finns behov av att utveckla statistik för uppföljningen. Några grundläggande variabler är bl.a.:

- Antal personer utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld som varit i kontakt med centret fördelat på kön, ålder och i vilken kommun/stadsdelsnämnd de bor.
- Orsaker till att de kontaktar centret, t.ex. riskerar att blir bortgift mot sin vilja.
- Antal yrkesverksamma som varit i kontakt med centret: i vilken kommun/stadsdelsnämnd jobbar de.
- Antal utåtriktade aktiviteter fördelat på möten, seminarier och utbildningar m.m.

Uppföljningar kan ske bland annat genom kundundersökningar/enkäter som finns på centret samt via nätverksmötena.

En plan ska fastläggas för när och hur utvärdering av verksamheten ska ske. Utvärderingen ska kartlägga och identifiera såväl framgångar som utvecklingsbehov. Utvärderingen ska utföras av en extern part.

Framtida utvecklingsområden

Målgrupper som på sikt bör uppmärksammas

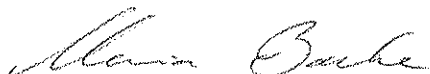
- Den som utsätter eller tidigare har utsatt andra för hedersrelaterat våld och förtryck

- Den som är anhörig till någon som är utsatt för eller utsätter någon för hedersrelaterat våld och förtryck.

Insatserna för dessa målgrupper syftar till att ge dem stöd och hjälp att stå emot påtryckningar från släktingar och kollektivet att utöva förtryck och våld. Detta för att minska lidandet för alla berörda och förebygga att det uppstår ytterligare hedersrelaterade konflikter i hemmen. I dagsläget finns några verksamheter som riktar sig till unga män, som både kan vara utsatta för hot och vara de som utsätter andra för hot och våld. Flera sådana verksamheter behöver utvecklas.

Skyddade boenden

Skyddat boende är en insats som används för att hjälpa och stödja utsatta att lämna en ohållbar livssituation. De skyddade boendena finns i hela Sverige. De drivs både av kommuner och frivilligorganisationer. Idag finns ingen systematiserad information om dessa boenden. Det finns inte heller fastställda kvalitetskriterier/indikatorer. Dessa förhållanden har uppmärksammats av berörda myndigheter och ett utvecklingsarbete har initierats. I detta utvecklingsarbete kan eventuellt resurscentret ges en funktion/plats.

Maria Backe
Av styrgruppen utsedd projektägare
Länsstyrelsen i Stockholms län

Bilaga I

DEFINITION AV HEDERSRELATERAT VÅLD

Utarbetad av Länsstyrelsen i Stockholms län och kompletterad av Länsstyrelsen i Uppsala län

- Våldet ses och uttalas av kollektivet som en legitim, oundviklig handling för att straffa kvinnors olydnad, bevara familjens heder och värna om släktens sociala överlevnad.
- Hederstänkandet spelar en avgörande roll.
- Ett rykte kan vara tillräckligt skäl för bestraffning.
- Det yttersta våldet – som har avsikt att rentvå familjens heder och avlägsna ”skammen” är alltid planerat.
- Våldet är kollektivt sanktionerat och beslutat, i vissa fall även kollektivt utövat.
- Våldet drabbar flickor från det att de blir köns mogna, det vill säga från cirka 12–13 års ålder och under resten av livet.
- Våldet kan även drabba pojkar och unga män om de:
 - Allierar sig med, eller på något annat sätt stödjer eller beskyddar en flicka som inte fogar sig.
 - Inleder en relation med en flicka eller kvinna som har lovats eller anses tillhöra en annan man.
 - Inleder en relation med en flicka eller kvinna mot hennes familjs vilja.
 - Bryter mot familjens normer genom t.ex. kriminalitet eller missbruk.

Hedersrelaterat våld kan också utövas mot individer av bägge kön på grund av sexuell läggning som av kollektivet utdöms som avvikande (homo- och bisexuella samt transpersoner), samt mot kvinnor som inte är fruktsamma.

- Våldet är framförallt:
 - **Psykiskt:** Kränkning, skuld- och skambeläggning, förödmjukelser, nedvärdering, undandragen kärlek och omsorg, förföljelser, hot.
 - **Socialt:** Utfrysning, isolering, förbud att delta i normala aktiviteter i samhället, tvång till avvikande klädsel, avvikande beteende, ekonomisk nöd, ofrivilligt bortförande, bannlysning.
 - **Sexuellt:** I förlängningen är våldet även sexuellt som exempelvis tvång till oönskat sex med okänd eller oönskad person genom äktenskap.
 - **Fysiskt:** Från örfil till mord samt ”själv mord”.